

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ-ΚΡΙΤΙΚΗ

«Εκατό χιλιάδες χρόνια πριν τουλάχιστον έξι "ανθρώπινα" είδη κατοικούσαν στη γη. Σήμερα υπάρχει μόνο ένα: ο Homo Sapiens, δηλαδή εμείς. Πώς τα κατάφερε το είδος μας στη μάχη για την κυριαρχία; Πώς βρέθηκαν οι τροφοσυλλέκτες πρόγονοί μας να στήνουν πόλεις και βασιλεια; Πώς φτάσαμε να πιστεύουμε σε θεούς, σε έθνη και σε ανθρώπινα δικαιώματα; Να εμπιστευόμαστε χρήματα, νόμους και βιβλία; Να υποδουλωνόμαστε σε γραφειοκρατίες, χρονοδιαγράμματα και καταναλωτικά μοντέλα; Και πώς θα είναι ο κόσμος μας στις χιλιετίες που θα έρθουν;

Ο καθηγητής Γιουβάλ Νόε Χαράρι διατρέχει όλη την ανθρώπινη ιστορία, από τους πρώτους ανθρώπους που περπάτησαν στη γη μέχρι τις ριζοσπαστικές -και ενίοτε καταστροφικές- καινοτομίες της Γνωστικής, της Αγροτικής και της Επιστημονικής Επανάστασης. Αντλώντας από ένα τεράστιο φάσμα επιστημών (βιολογία και γενετική, παλαιοντολογία και ιστορία, ανθρωπολογία, κοινωνιολογία και οικονομικά), προσφέρει πρωτότυπες και συχνά διασκεδαστικές απαντήσεις στα πιο κρίσιμα ερωτήματα.

Τολμηρό, πολυδιάστατο, προκλητικό, το "Σάπιενς" θέτει υπό αμφισβήτηση όλα όσα νομίζαμε ότι ξέρουμε για την ανθρώπινη κατάσταση: τις πεποιθήσεις μας, τις πράξεις μας, τη δύναμή μας... και το ίδιο μας το μέλλον. (Από την παρουσίαση της έκδοσης)».

Πρόκειται για ένα πολύ ενδιαφέρον βιβλίο. Ο συγγραφέας ξεκινώντας από την εμφάνιση του ανθρώπινου είδους, διανύει χιλιάδες χρόνια, φτάνει μέχρι τις μέρες μας και κάνει μερικές υποθέσεις για το μέλλον. Ασφαλώς, δημιουργεί προβληματισμό, έκπληξη και ίσως στεναχώρια το γεγονός ότι τα πάντα, σύμφωνα με τον Harari, οφείλονται στην τυχαιότητα, μέσω της διαδικασίας της φυσικής επιλογής. Ωστόσο, ο ίδιος αναγνωρίζει τις ιδιαίτερες ικανότητες του Sapiens που του επέτρεψαν, σε μερικές χιλιάδες χρόνια, να κυριαρχήσει στη φύση. Η λογική, μέσα από την οποία αναλύει καταστάσεις, συμπεριφορές, αξίες εντυπωσιάζει. Σίγουρα δεν είναι ένα βιβλίο που προτείνεται για τον καθένα. Χρειάζεται να έχει κανείς τη διάθεση να μελετήσει με προσοχή όσα αναφέρει ο συγγραφέας και να σκεφτεί με κριτικό πνεύμα όσα πίστευε μέχρι τώρα. Πιθανόν, να διαφωνήσει με κάποιες σκέψεις του Harari. Ίσως όμως δημιουργηθούν και οι προϋποθέσεις για κριτικό στοχασμό.